

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Petra Šebka a JUDr. Petra Polácha v právní věci žalobce: **VINIUM, a.s.**, se sídlem Hlavní 666, Velké Pavlovice, zastoupený JUDr. Jiřím Oblukem, advokátem se sídlem Nádražní 213/10, Ostrava, proti žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce**, se sídlem Květná 15, Brno, o žalobě proti rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 21.12.2011, č. j. BE912-4/81/9/2011-SŘ,

t a k t o :

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 21.12.2011, č.j. BE912-4/81/9/2011-SŘ, kterým bylo částečně změněno rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, oblastního inspektorátu v Brně, ze dne 30. 6. 2011, č. j. BA 787-29/021/7/2011-SŘ. Žalobce se domáhá též zrušení uvedeného prvostupňového rozhodnutí.

I. Podstata věci

Žalovaný v napadeném rozhodnutí dospěl k věcně stejnému závěru jako orgán prvostupňový, pouze upravil výrok rozhodnutí v souvislosti s přijetím nové právní úpravy.

Žalovaný dovodil, že se žalobce dopustil správního deliktu podle § 39 odst. 5 zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o vinohradnictví a vinařství“), a sice tím, že ke dni 10.8.2010 v provozovně Hlavní 666/2, Velké Pavlovice porušil povinnost vést evidenční knihy v rozsahu, způsobem a ve lhůtách tak, jak ukládají právní předpisy EU a dále vnitrostátní předpisy, konkrétně tím, že a) nevedl evidenci dle § 14 odst. 5 písm. b) vyhlášky č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, v platném znění (dále jen „vyhláška“), podle vzoru uvedeného v příloze č. 24 vyhlášky, dále b) nevedl řádně evidenci dle § 14 odst. 5 písm. d) vyhlášky podle vzoru uvedeného v příloze č. 27 vyhlášky, neboť tam neuváděl všechny povinné údaje, a dále c) nevedl řádně evidenci dle § 14 odst. 11 vyhlášky podle vzoru uvedeného v příloze č. 33 této vyhlášky.

Dále se žalobce podle žalovaného dopustil správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. jj) zákona o vinohradnictví a vinařství tím, že porušil povinnost provádět zápisy do evidenčních knih nejpozději pracovní den po příjmu stanovenou v článku 45 odst. 1 písm. a) nařízení Komise (ES) 436/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady ES č. 479/2008, pokud jde o registr vinic, povinná prohlášení a shromažďování údajů pro sledování trhu, průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů a evidenční knihy vedené v odvětví vína, v platném znění (dále jen „Nařízení“), tím, že při nákupu hroznů od společnosti VINOTOP CZ s. r. o., P. S., s.r.o., BRAVO-CZ s.r.o., OVINEX a.s. a Levstra s.r.o. nevystavoval výkupní lístky nejpozději v pracovní den po příjmu hroznů (vstupu).

Žalobce byl rovněž shledán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ee) zákona o vinohradnictví a vinařství tím, že porušil zákaz uvádět do oběhu produkt neznámého původu uvedený v § 27 odst. 4 písm. b) bod 3 zákona o

vinohradnictví a vinařství, ve znění platném a účinném v době spáchání správního deliktu, tím, že uvedl do oběhu produkty (hrozny, mošty, rmuty) odrůd Rulandské bílé, Ryzlink vlašský, Müller Thurgau, Tramín červený, Modrý Portugal a Muškát moravský neznámého původu.

Dále byl žalobce shledán vinným ze správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. jj) zákona o vinohradnictví a vinařství tím, že porušil zákaz uvádět spotřebitele v omyl označováním, propagací a obchodní úpravou potravin nebo krmiv, jejich tvarem, vzhledem nebo balením, použitými obalovými materiály, způsobem jejich úpravy a místem vystavení, jakož i informacemi poskytovanými o nich jakýmkoliv médiem, uvedený v článku 16 nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 178/2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti, v platném znění (dále jen „NR 178/2002“), neboť uváděl do oběhu vína Modrý Portugal jakostní odrůdové víno, číslo šarže 38/092, 47 156,5 litrů, Modrý Portugal víno s přívlastkem pozdní sběr, číslo šarže 59/092, 5 382 litrů, a Muškát moravský víno s přívlastkem kabinetní víno, číslo šarže 13/092, 7 191 litrů, která označil na etiketě zemí původu Česká republika, ačkoliv původ hroznů, z nichž byla tato vína vyrobena, je neznámý, a uváděl tak spotřebitele v omyl ohledně provenience vína.

Žalovaný dále shledal, že se žalobce ke dni 8.9.2010 v provozovně Hlavní 666/2, Velké Pavlovice dopustil správního deliktu podle § 11 odst. 1 písm. c) zákona 146/2002 Sb., o Státní zemědělské a potravinářské inspekci a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o SZPI“), tím, že nesplnil opatření k odstranění zjištěných nedostatků č. P060-70394/10/D03 ze dne 10.8.2010 uložené podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o SZPI – zajistit stažení z oběhu všech vín vyrobených z hroznů neznámého původu, neboť nezačal stahovat z oběhu víno Muškát moravský víno s přívlastkem kabinetní víno, č. š. 13/092, vyrobené z hroznů neznámého původu.

Žalovaný uznal žalobce vinným rovněž ze spáchání správního deliktu podle § 11 odst. 1 písm. c) zákona o SZPI za jednání, jímž ke dni 15.9.2010 v provozovně Hlavní 666/2, Velké Pavlovice nesplnil opatření k odstranění zjištěných nedostatků č. P060-70394/10/D03 ze dne 10.8.2010 uložené podle § 5 odst. 1 písm. c) zákona o SZPI – zajistit stažení z oběhu všech vín vyrobených z hroznů neznámého původu, neboť nezačal stahovat z oběhu víno Modrý Portugal víno s přívlastkem pozdní sběr, č.š. 59/092, vyrobené z hroznů neznámého původu.

Žalobci byla uložena pokuta ve výši 1 000 000,- Kč.

Tyto závěry žalovaného nyní žalobce napadá podanou žalobou.

II. Shrnutí žaloby

Žalobce namítá nezákonnost napadeného rozhodnutí, neboť zjištěný skutkový stav byl žalovaným nesprávně právně posouzen.

Žalobce poukazuje na to, že byl shledán vinným ze správního deliktu podle § 39 odst. 5 zákona o vinohradnictví a vinařství tím, že porušil povinnost vést evidenční knihy podle § 30 odst. 1 tohoto zákona, ačkoli na základě opatření č. P060-70394/10/D ze dne 10. 8. 2010 splnil všechny své povinnosti, evidence doplnil – a právě takto doplněné evidenční knihy poté sloužily správnímu orgánu jako podklad pro rozhodnutí. Žalobce tak namítá, že nebyla splněna jedna z podmínek trestní odpovědnosti, kterou je škodlivý následek, neboť jeho pochybení při vedení evidenčních knih byla řádným dopracováním zcela zhojena. Dále podle žalobce byla většina z vytýkaných nedostatků jen formálního charakteru – tyto nedostatky neměly vliv na průkaznost evidence.

Žalobce rovněž poukazuje na nesprávný výklad této skutkové podstaty, podle níž se dopustí protiprávního jednání ten, kdo nevede evidenční knihy vůbec nebo je nepředloží na výzvu správnímu orgánu. Znění tohoto ustanovení tak podle žalobce nedopadá na situaci, kdy evidenční knihy vedeny jsou a mají pouze formální nedostatky.

Další žalobcova argumentace směřuje proti závěru o spáchání správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. jj) zákona o vinohradnictví a vinařství tím, že nevystavoval výkupní lístky nejpozději v pracovní den po příjmu hroznů. Žalobce přiznává, že ve výjimečných případech docházelo k tomu, že tyto výkupní lístky nebyly vystaveny ihned po dodání hroznů dodavatelem, nýbrž až s časovým odstupem, avšak k takovému postupu docházelo pouze tehdy, měl-li žalobce výhrady k některé dodávce vykupovaných hroznů; k vystavení výkupního lístku došlo v takových případech až po dohodě o ceně mezi žalobcem a dodavatelem hroznů.

Navíc žalobce poukazuje na krátký časový úsek mezi účinností právní úpravy, za jejíž porušení byl potrestán, a samotným jednáním, podle žalovaného protiprávním. Žalobce tuto skutečnost považuje za polehčující okolnost, která nebyla žalovaným zohledněna.

Žalobce dále namítá nezákonnost výroku, kterým byl uznán vinným ze správního deliktu uvedení produktu neznámého původu do oběhu. Podle žalobce žalovaný dostatečně nepřihlédl k okolnostem, jež byly příčinnou žalobcova jednání; žalobce splnil veškeré své povinnosti, které po něm bylo možno požadovat – ve všech případech standardně ověřil dodavatelem deklarované registrační číslo vinice, viniční obec a trať, z níž koupené hrozny pocházely. Podle žalobce z ničeho neplyne povinnost kontaktovat pěstitele. Takové kontroly by byly podle žalobce prakticky nerealizovatelné. Žalobce tak popírá svoji odpovědnost za tento správní delikt

s poukazem na naplnění liberačního důvodu podle § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví.

Žalobce dále napadá výrok rozhodnutí, kterým byl uznán vinným za nesplnění opatření k odstranění zjištění nedostatků č. P060-70394/10/D03 ze dne 10.8.2010. Žalobce poukazuje na skutečnost, že povinnosti uložené tímto opatřením byly formulovány neurčitě a žalobce tak z nich nemohl dovodit, jaké konkrétní výrobky mají být staženy, tudíž tuto povinnost nemohl řádně splnit. Navíc podle žalobce mu bylo toto opatření uloženo ještě v době, kdy neměl dopracovanou evidenci za rok 2009 a nebylo mu známo, jaké šarže vína byly z hroznů neznámého původu vyrobeny. Žalobce namítá, že tato evidence byla později dopracována, nicméně její správnost byla potvrzena až při kontrolách v měsíci září 2010. Žalobce tak namítá, že mu byl uložen zákaz uvádění do oběhu a výroby a stažení z oběhu vín konkrétních druhů a šarží (konkrétně vína Muškát Moravský, číslo šarže 13/092, a Modrý Portugal, číslo šarže 59/092) až na základě opatření vydaného dne 15.9.2010, neboť až v tomto případě byly jeho povinnosti dostatečně specifikovány.

Žalobce také nesouhlasí s výší uložené pokuty – ta je nepřiměřená majetkovým poměrům žalobce. Žalovaný podle žalobce nesprávně posoudil potřebu prodeje majetku, který žalobce potřebuje pro svůj běžný provoz.

Ze shora uvedených důvodů, v žalobě podrobněji argumentovaných, žalobce navrhuje zrušení napadeného i jemu předcházejícího rozhodnutí. Žalobce setrval na svém právním názoru po celou dobu řízení před soudem.

III. Shrnutí procesního stanoviska žalovaného

Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že napadené rozhodnutí splňuje všechny náležitosti stanovené správním řádem. Dále je žalovaný toho názoru, že zjištěný skutkový stav, který nerozporuje ani žalobce, byl posouzen v souladu se zákonem. Žalovaný tak plně odkazuje na obsah napadeného rozhodnutí a na svých závěrech, které jsou v něm prezentovány, setrvává. K výši ukládané pokuty, jež nebyla žalobcem zpochybňována v odvolacím řízení, žalovaný odkazuje na napadené rozhodnutí, konkrétně na str. 19-24, kde je úvaha zahrnující i majetkových poměry žalobce podle žalovaného dostatečně odůvodněna.

Žalovaný tedy navrhuje zamítnutí žaloby jako nedůvodné. Taktéž žalovaný setrval na svém právním názoru po celou dobu řízení před soudem.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s.ř.s.“) osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.).

Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Rozsah přezkumu soudu byl ve vztahu k napadenému rozhodnutí žalovaného zásadně vymezen v žalobě uplatněnými žalobními body podle § 75 odst. 2 věty první s.ř.s.

Zdejší soud rozhodoval o žalobě bez jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s.

Žaloba není důvodná.

Z podané žaloby vyplývá, že žalobce nerozporuje skutková zjištění žalovaného, nýbrž pouze právní posouzení jinak správně zjištěného skutkového stavu věci. Z pohledu přezkumu napadeného rozhodnutí je tedy nadbytečné se obšírněji zabývat jednotlivými skutkovými zjištěními, třeba je se soustředit na otázky související s právním posouzením žalobcova jednání.

IV.1.

Žalobce předně namítá, že jednání, jímž se měl dopustit správního deliktu podle § 39 odst. 5 zákona o vinohradnictví a vinařství, nenaplní materiální stránku tohoto správního deliktu, kterou je škodlivý následek. Tomu však zdejší soud nepřisvědčuje.

Podle § 39 odst. 5 tohoto zákona se právnická nebo podnikající fyzická osoba jako osoba, která vlastní, drží nebo zprostředkovává produkt za účelem výkonu svého podnikání nebo k obchodním účelům, dopustí správního deliktu tím, že nevede evidenční knihy nebo je nepředloží na žádost orgánu dozoru podle § 30 odst. 1 a 2 tohoto zákona.

Ustanovení § 39 odst. 5 uvedeného zákona tedy za protiprávní pokládá mimo jiné nevedení evidenční knihy podle § 30 odst. 1 téhož zákona, který předepisuje povinnost vést evidenční knihu v rozsahu, způsobem a ve lhůtách stanovených předpisy práva komunitárního, tímto zákonem a prováděcím právním předpisem (tj. vyhláškou).

Žalobce byl uznán vinným z toho, že nevedl evidenci o hmotnosti a cukernatosti nakoupených vinných hroznů nebo hroznového moštu podle § 14 odst. 5 písm. b) vyhlášky – tuto evidenci neměl žalobce vést vůbec. Dále žalobce neměl vést

řádně evidenci hmotnosti a cukernatosti zpracovaných vinných nebo hroznového moštu a množství vyrobeného vína s členěním podle jakostních tříd podle § 14 odst. 5 písm. d) vyhlášky a evidenci o zásobách produktu a evidenci o přídavcích jiných látek než vína k produktu podle § 14 odst. 11 vyhlášky.

Povinnost vést řádnou evidenci zaznamenávající vstupy a výstupy vinařských výrobků je obsažena již v (přímo aplikovatelném) nařízení č. 479/2008/ES, o společné organizaci trhu s vínem a o změně nařízení (ES) č. 1493/1999, (ES) č. 1782/2003, (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 3/2008 a o zrušení nařízení (EHS) č. 2392/86 a (ES) č. 1493/1999, konkrétně článku 112 odst. 1 tohoto nařízení. Tato povinnost je pak blíže konkretizována v čl. 36 až 46 nařízení.

Z pohledu jednání spočívajícího v nevedení řádné evidence není rozdíl mezi „chybným vedením“ (tj. nikoli řádným vedením) evidence a absolutním „nevedením“ evidence; v obojím případě jde o postup, kdy evidence není vedena předepsaným (řádným) způsobem, tj. postup odporující § 30 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství. „Toliko“ chybné vedení nemůže vyvolávat závěr v tom směru, že by takovým porušením povinnosti řádného vedení evidence nebyl škodlivý následek vůbec vyvolán.

Soud tedy souhlasí s argumentací žalobce, že vedle naplnění formální stránky správního deliktu je nezbytné naplnit i stránku materiální, která určuje společenskou škodlivost a jež je jednou z podmínek trestnosti konkrétního správního deliktu (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 15.1.2008 ve věci sp. zn. 2 As 34/2006 - 73, publikováno pod č. 1546/2008 Sb. NSS, dostupné na www.nssoud.cz: „*I k trestnosti správního deliktu však nepostačuje pouhé naplnění formální stránky dané skutkové podstaty, ale vyžaduje se, aby takové jednání vykazovalo i určitou společenskou nebezpečnost ve vztahu k porušené povinnosti, čímž dochází i k naplnění materiální stránky správního deliktu (viz obdobné použití principů trestního práva). Jen v případě naplnění obou shora uvedených stránek může být určité jednání kvalifikováno jako správní delikt, a to i přesto, že příslušné zákony materiální stránku deliktu výslovně neupravují. Míra naplnění materiální stránky deliktu se pak projevuje v posuzování trestnosti právně závadného jednání, či následně při stanovení výše sankce*“). Má-li však protiprávní jednání žalobce spočívat v nevedení evidenčních knih podle pravidel vyplývajících ze zákona o vinohradnictví a vinařství, tj. konkrétně způsobem a ve struktuře odpovídající na něj navazující vyhlášce, pak je namístě k naplnění materiální stránky deliktu argumentovat rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 14.12.2009 ve věci sp. zn. 5 As 104/2008, publ. č. 2011/2010 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz. Podle Nejvyššího správního soudu „...*Lze ... obecně vycházet z toho, že jednání, jehož formální znaky jsou označeny zákonem za přestupek, naplňuje v běžně se vyskytujících případech materiální znak přestupku, neboť porušuje či ohrožuje určitý zájem společnosti. Z tohoto závěru však nelze dovodit, že by k naplnění materiálního znaku*

skutkové podstaty přestupku došlo vždy, když je naplněn formální znak přestupku zaviněným jednáním fyzické osoby. Pokud se k okolnostem jednání, jež naplní formální znaky skutkové podstaty přestupku, přidruží takové další významné okolnosti, které vylučují, aby takovým jednáním byl porušen nebo ohrožen právem chráněný zájem společnosti, nedojde k naplnění materiálního znaku přestupku a takové jednání potom nemůže být označeno za přestupek...“. Toto rozhodnutí se sice týká přestupku, závěry v něm judikované však lze bezesporu použít *per analogiam* i na tzv. jiný správní delikt, který je svou povahou přestupku nejbližší (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.8.2012 ve věci sp. zn. 9 As 34/2012, dostupný na www.nssoud.cz).

Podle zdejšího soudu tedy zákonodárce pod nevedení evidenční knihy zahrnul nevedení evidenčních knih podle pravidel vyplývajících ze zákona o vinohradnictví a vinařství, konkrétně podáváných z § 30 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství, a tedy i na takové jednání skutková podstata vyjádřená v § 39 odst. 5 zákona o vinohradnictví a vinařství dopadá.

Pokud tedy zákonodárce takové „nikoli řádné vedení evidenční knihy“ konstrukcí samotného zákona o vinohradnictví a vinařství a na něj navazující vyhlášky zahrnul pod skutkovou podstatu správního deliktu „nevedení evidenční knihy“, pak je nutno vycházet z toho, že jednání podřaditelné pod skutkovou podstatu uvedenou v § 39 odst. 5 zákona o vinohradnictví a vinařství je obecně škodlivé pro společnost. V opačném případě, tedy aby k tomuto škodlivému následku nedošlo, by musely nastat mimořádné okolnosti vylučující tento škodlivý následek, a ty tu nenastaly; v takovém případě nebyl žalovaný povinen explicitně se zabývat naplněním této materiální stránky v odůvodnění svého rozhodnutí (srov. závěr uvedený např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30.3.2011 ve věci sp. zn. 1 Afs 14/2011, dostupném na www.nssoud.cz). Intenzita porušení nicméně musí být zohledňována v rámci úvah o výši sankce.

Nedůvodnost žalobní argumentace směřující do nenaplnění materiální stránky deliktu je tu tedy dána proto, že ve skutkové podstatě správního deliktu podle § 39 odst. 5 zákona o vinohradnictví a vinařství je obsažen odkaz na § 30 odst. 1 tohoto zákona, který ukládá právnické či fyzické podnikající osobě povinnost vedení knih v rozsahu, způsobem a ve lhůtách stanovených nařízením, zákonem o vinohradnictví a vyhláškou podle § 30 odst. 1 tohoto zákona. Fakt, že ustanovení § 39 odst. 5 tohoto zákona odkazuje na jiná zákonná ustanovení, znamená, že i ustanovení, na něž je odkazováno, je třeba pro posouzení naplnění podmínek správního deliktu použít, resp. naplnění podmínek správního deliktu podle § 39 odst. 5 uvedeného zákona zkoumat ve světle pravidel vyplývajících z § 30 odst. 1 uvedeného zákona. Takto také žalovaný postupoval a v jeho postupu zdejší soud žádnou nezákonnost neshledává.

Má-li nedostatek škodlivého následku podle žalobní argumentace spočívat v odstranění vad evidence, pak ani toto následné odstranění vad nedostatek škodlivého

následku nevyvolává. Žalobce v podané žalobě uvádí, že vady v předmětných evidencích „již odstranil“, a sice na základě opatření č. P060-70394/10/D ze dne 10.8.2010, kterým bylo uloženo zavedení řádné průkazné evidence ve smyslu § 30 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství, zejména přílohy č. 24, 26, 27, 32 a 33 k vyhlášce, to však nikterak nezpochybně závěr žalovaného, který má být touto argumentací zpochybněn. Především tím není nikterak zpochybněno, že v době kontroly zákonem požadovaných evidencí tyto nebyly vedeny vůbec a další evidence nebyly vedeny řádně; právě v tom přitom spočívá žalobcovo protiprávní jednání, jak je popsáno ve skutkové větě vážící se k tomuto správnímu deliktu. Ani tu tedy nelze dát žalobci v jeho argumentaci o nenaplnění materiální stránky deliktu zapravdu.

Prisvědčit nelze ani žalobní argumentaci, která bagatelizuje vady evidence pouze coby formální. Z protokolu o kontrole ze dne 8.9.2010 a 15.9.2010 vyplývá, že žalobce nemohl plně vyhovět ukládaným opatřením, konkrétně zákazu uvádění vína neznámého původu do oběhu, právě z toho důvodu, že neměl dostatečně vypracované evidence, z nichž byl dohledatelný původ vína. Už z tohoto pohledu nelze na vady evidence nahlížet pouze jako na vady formální (a snad tedy bagatelní), jejichž charakter vylučoval reálný škodlivý následek.

Žalovaný při zhodnocení škodlivého následku nadto správně poukázal i na množství tohoto vína, které bylo uváděno do oběhu a jehož původ nebylo možno doložit, a to na str. 14 napadeného rozhodnutí. Zdejší soud se se žalovaným ztotožňuje v závěru, že v daném případě, kdy celkem nebyly vedeny skladové karty týkající se 2 185 430 litrů vína, nelze hovořit o natolik zanedbatelné společenské nebezpečnosti jednání žalobce, že by to mohlo vyvolat oprávněný závěr o nenaplnění materiální stránky uvedeného správního deliktu.

IV.2.

Zdejší soud nepřisvědčuje ani žalobní argumentaci proti závěrům žalovaného ohledně vystavování výkupních lístků v době „faktického převzetí zboží“ v souvislosti se spácháním deliktu podle § 39 odst. 1 jj) zákona o vinohradnictví a vinařství.

Podle uvedeného ustanovení se správního deliktu dopustí ten, kdo poruší povinnost stanovenou předpisem Evropských společenství upravujícím oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s vinařskými produkty. Tímto právním předpisem je konkrétně shora uvedené nařízení, které ukládá v článku 36 odst. 1 fyzickým nebo právnickým osobám a seskupením osob, které mají v držení jakýkoli druh vinařského produktu za účelem výkonu svého povolání nebo k obchodním účelům, povinnost vést evidenci vstupů a výstupů dotyčného produktu - „evidenční knihy“.

Podle čl. 45 odst. 1 písm. a) tohoto nařízení se zápisy do evidenčních knih nebo zvláštních účtů, na které se vztahují články 39, 40 a 44, provádějí u vstupů nejpozději

v pracovní den po příjmu. Podle § 14 odst. 5 písm. b) vyhlášky výkup vinných hroznů provádí osoba uvedená v § 30 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství na výkupním lístku, jehož vzor je uveden v příloze č. 25 této vyhlášky.

Nariadení v žádném ze svých ustanovení přesně nedefinuje pojem „příjem vstupu“ (resp. „příjem u vstupu“). Nicméně jazykovým výkladem dikce „...osoby, které mají v držení...“ (angl. *hold*, fr. *détenir*, něm. *halten*) jakýkoli druh vinařského produktu...“ lze bez pochyb dospět k závěru, že za okamžik „příjmu vstupu“ je třeba pokládat okamžik, od něhož je vinařský produkt ve sféře toho, kdo jej má „u sebe“ za účelem výkonu své hospodářské činnosti. Jde tedy o okamžik, od něhož povinná osoba vinařským produktem fakticky disponuje, tj. drží jej, aby s ním v rámci výkonu své hospodářské činnosti ihned či kdykoli později nakládala.

Žalobce namítá, že hrozny (coby vinařský produkt podle čl. 36 odst. 1 uvedeného nariadení) byly v jeho držení, avšak v tomto okamžiku ještě nebyla dohodnuta jejich cena. Takové argumentaci proti závěrům žalovaného však zdejší soud nepřisvědčuje. Jednak proto, že okamžik, od něhož byly hrozny v reálné dispozici žalobce, nemusel nutně následovat po sjednání ceny. Pozdější sjednání ceny, popř. jakékoli jiné obchodní podmínky, a to i za situace, kdy žalobce v době, kdy byly hrozny již v jeho dispozici, „měl výhrady k dodávce“ (od kterých se zřejmě podle žalobní argumentace měla odvíjet další jednání o ceně), samo o sobě nevylučuje, aby hrozny již fakticky ve sféře žalobce coby povinné osoby byly. Kromě toho na výkupních (nákupních) lístcích je uvedeno datum „výkupu“ v jiný den, než byly tyto lístky vyhotoveny – a jak žalovaný uvádí, časová prodleva byla v některých případech delší než týden. Pokud je na výkupních lístcích uvedeno datum výkupu, je třeba vyjít buď z toho, že již byla uzavřena kupní smlouva o tomto zboží, tedy že již byla sjednána i cena (to je výklad pravděpodobnější, respektující soukromoprávní pravidla o vzniku smluv), nebo z toho, že hrozny se v den „výkupu“ fakticky dostaly do sféry žalobce i s vědomím, že ohledně nich bude teprve jednáno o ceně. V obojím případě je však třeba na hrozny nahlížet jako na vinařský produkt, který se ve sféře žalobce již nacházel. Evidence o vstupu konkrétního produktu tak měla být žalobcem zavedena v pracovní den poté, co se do sféry žalobce dostal.

Závěry žalovaného k této otázce obsažené v napadeném rozhodnutí tedy plně obstojí; žalovaný se výkladem pojmu „příjem vstupu“ žalobně namítané nezákonnosti nedopustil.

IV.3.

Namítá-li dále žalobce, že okamžik účinnosti shora uvedeného nariadení krátce předcházel době, kdy se žalobce jemu vytýkaného jednání dopustil, ani tu mu zdejší soud nedává zapravdu v tom, že by se mělo jednat o okolnost polehčující, nebo snad dokonce i důvod žalobce liberující z protiprávního jednání.

Za správnou pokládá zdejší soud především úvahu žalovaného o legisvakanční lhůtě a o tom, že povinnost vyplývající z uvedeného nařízení není povinností zcela novou, jež by neměla svůj předobraz v úpravě předcházející, konkrétně v nařízení Rady ES č. 479/2008, jak žalovaný argumentuje na str. 15 napadeného rozhodnutí. Souhlasí-li v této otázce zdejší soud bez jakékoli výhrady se žalovaným, pokládá za nadbytečné jeho úvahy opisovat nebo parafrázovat, namísto je na ně jednoduše odkázat.

Nelze v této souvislosti přehlédnout ani fakt, že žalobce pochybil při vystavování výkupních lístků pouze u některých dodavatelů, zatímco u jiných jeho postup s nově účinným nařízením korespondoval; pak se tedy argumentace žalobce o nemožnosti včasné adaptace na novou právní úpravu i tímto zjištěním žalovaného významně relativizuje.

IV.4.

Žalobce dále zpochybňuje závěry žalovaného ohledně vzniku deliktní odpovědnosti za uvedení vína neznámého původu do oběhu dle § 39 odst. 1 písm. ee) zákona o vinohradnictví a vinařství. Soud avšak ani v této dílčí otázce žalobci zapravdu nedává.

Zákon o vinohradnictví a vinařství obsahuje speciální liberační důvod. Podle § 40 odst. 1 tohoto zákona se právnická osoba zproští odpovědnosti, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Možnost liberace obsahuje i shora uvedené nařízení; podle jeho čl. 52 se sankce neuplatní „v případě vyšší moci nebo mimořádných okolností“.

Zatímco naplnění zákonných znaků skutkové podstaty spáchaného správního deliktu prokazuje správní orgán, splnění liberačního důvodu prokazuje osoba, jež protiprávní jednání spáchala, v tomto případě žalobce. Je tedy výlučně na této osobě (tu tedy na žalobci), aby prokázala, jakým způsobem vynaložila svoje úsilí, aby porušení povinnosti, případně zákonem předpokládané události zabránila či prokázala mimořádné okolnosti, jež nastaly na její straně a vylučují její deliktní odpovědnost. Žalobce by tedy musel prokázat, že *vynaložil veškeré úsilí*, které po něm bylo možno *objektivně požadovat*, aby kvalifikované události předpokládané zákonem, tedy uvádění do oběhu vína neznámého původu, *zabránil*. Žalobce měl během řízení doložit, jaké veškeré úsilí vynaložil, aby předešel porušení této povinnosti.

Žalobce ve své argumentaci, a to jak před správním orgánem, tak před zdejším soudem poukazuje na to, že původ hroznů vyhledával pomocí tzv. Registru vinic. Výpisy z nahlížení do tohoto registru jsou rovněž součástí správního spisu. Ačkoli právě uvedené může prokazovat, že žalobce nahlížel pravidelně, téměř každý den, do tohoto registru a ověřoval původ hroznů, nedokládá to, že žalobce do tohoto registru nahlížel *před* každým převzetím hroznů. To ostatně potvrzuje i výpověď výrobní

ředitelky Olgy Moravcové zachycená v protokolu o ústním jednání ze dne 24.3.2011. Tato svědkyně vypověděla, že v případě, že údaje ohledně dodaných hroznů neodpovídaly, nebyly tyto hrozny přijaty. Zároveň však tato svědkyně uvedla, že hrozny od dodavatelů byly ověřovány i později – nejen v den výkupu hroznů. Podle této svědkyně se v takových případech dodavatel smluvně zavázal, že dodá žalobci hrozny z určité oblasti dané odrůdy. Dále tato svědkyně ovšem uvedla, že podle její výpovědi neexistuje doklad o tom, že by nějaké dodávky byly odmítnuty. Z její výpovědi je tak zřejmé, že u zboží od některých dodavatelů bylo spoléháno „na dohodu“; soulad ohledně původu byl pak zjišťován až po výkupu těchto hroznů. Nadto pokud zákon podmiňuje liberaci „úsilím“, je třeba vyjít z toho, že se jedná o aktivní činnosti subjektu k zabránění porušení. I Nejvyšší správní soud dovodil, že k naplnění podmínek liberace nepostačuje samotná dobrá víra subjektu založená na dohodě mezi subjekty (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 12. 2003 ve věci sp. zn. 5 A 110/2001, publ. pod č. 384/2004 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz). Za tohoto stavu tedy nelze dovodit, že by žalobce svým jednáním liberační důvod naplnil.

IV.5.

Namítá-li žalobce dále, že povinnost uložená opatřením č. P060-70394/10/D ze dne 10.8.2010 stáhnout z oběhu víno neznámého původu, s termínem splnění do 20.8.2010, byla neurčitá, ani v tom mu zdejší soud nepřisvědčuje.

Podle tohoto opatření „...*Kontrolovaná osoba zajistí stažení všech vín vyrobených z hroznů neznámého původu (viz seznam výkupních lístků hroznů neznámého původu), které nakoupila od společnosti České vinařské závody, a. s. Stahovat vína bude kontrolovaná osoba jak z tržní sítě, tak i z provozoven – skladů (např. sklad vína v Olomouci). Kontrolovaná osoba předmětná vína stáhne z oběhu a uskladní je na provozovně ve Velkých Pavlovicích, Hlavní 666...*“. Z toho srozumitelně plyne, že kroky spočívající ve stažení vín se mají týkat vín neznámého původu podle seznamu výkupních lístků. Tím je tedy dána určitost určení vína, na které má tato povinnost dopadat.

Argumentuje-li žalobce ve prospěch neurčitosti uložené povinnosti tím, že mu v době uložení tohoto opatření nebylo známo, které šarže vína byly z hroznů neznámého původu skutečně vyrobeny, pak i kdyby tomu tak bylo, jednalo by se o důsledek nevedení řádné evidence, jejíž dopracování bylo žalobci rovněž uloženo. Skutečnost, že žalobce nevedl řádně svoji evidenci za rok 2009 a nemohl tak zjistit, o jaké víno se jedná (na jaké víno uvedené opatření dopadá), nelze než přikládat k jeho tíži. Ani v tomto ohledu tedy nemůže obstát argumentace neurčitostí povinnosti, kterou žalobce nesplnil.

Postup správního orgánu, v němž žalobci dne 15.9.2010 uložil další opatření č. P064-70394/10/C, kterým byl žalobci uložen zákaz uvádět do oběhu a zákaz výroby

konkrétních druhů a šarží vín, nelze přitom vnímat tak, že teprve tímto opatřením byla žalobci uložena určitá povinnost stáhnout tyto šarže vína v konkrétním rozsahu. Toto další opatření bylo vydáváno za situace, kdy povinnost stanovená předchozím opatřením (ze dne 10.8.2010) nebyla žalobcem splněna a kdy již bylo možno konkrétně identifikovat víno, které má být staženo.

IV.6.

Pokud jde o žalobní argumentaci proti výši pokuty, ani tu není žaloba důvodná.

Žalobce argumentuje, že výše pokuty je nepřiměřená žalobcovým majetkovým poměrům.

Pokud jde o samotnou výši pokuty, jež byla žalobci za jeho jednání uložena, ta byla výsledkem správního uvážení žalovaného. Tu soud připomíná, že je-li rozhodnutí vydáváno s využitím zákonem uložené diskrece správního orgánu, je povinností správního orgánu předepsané volné úvahy užít; to znamená, že se správní orgán musí zabývat všemi hledisky, která jsou pro posouzení konkrétní výše pokuty nezbytná (zákonem předepsaná), nadto musí zohlednit i další skutečnosti, jež mohou mít na konkrétní výši pokuty vliv. Klíčovou je pak podmínka, aby z rozhodnutí bylo seznatelné, jaké konkrétní úvahy vedly správní orgán k uložení pokuty v příslušné výši, a aby výše pokuty s ohledem na zvažovaná kritéria a zákonnou limitaci vyhověla podmínce přiměřenosti.

Podle § 40 odst. 2 zákona o vinohradnictví a vinařství se při určení výše pokuty právnické osobě přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V případě, kdy došlo k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti a nejednalo se o produkt jiný než zdravotně nezávadný nebo o klamání spotřebitele spočívající v porušování některých práv duševního vlastnictví, může se od uložení pokuty upustit.

Zdejší soud souhlasí s názorem žalobce, že se při stanovení výše pokuty přihlíží i k osobním a majetkovým poměrům delikventa, ačkoli toto hledisko není v zákoně výslovně uvedeno, a to s ohledem na možné riziko likvidačního účinku pro žalobce (nález Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2004, sp. zn. Pl. ÚS 38/02, publ. N 36/32 SbNU 345, dostupný na www.nalus.usoud.cz); použití uvedeného hlediska má sloužit k zajištění přiměřenosti pokuty.

Argumentuje-li žalobce nepřiměřeností výše pokuty, pak za nepřiměřenou by ji bylo lze pokládat především tehdy, pokud by se její výše jevila ve vztahu k žalobcově hospodářské situace jako likvidační. Likvidační pokutu definoval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 20. 4. 2010, sp. zn. 1 As 9/2008, publ.

2092/2010 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz, jako „...sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se pachatel, případně i jeho rodina (jde-li o podnikající fyzickou osobu) na základě této pokuty dostanou do existenčních potíží...“.

Zdejší soud v mezích, v nichž může přezkoumávat správní uvážení žalovaného, nepokládá výši pokuty za likvidační – a nedovozuje ani žádný jiný důvod její nepřiměřenosti; především se ztotožňuje s argumenty obsaženými na str. 19 – 24 napadeného rozhodnutí, jimiž žalovaný přiměřenost pokuty zdůvodňoval.

Je-li v žalobě argumentováno nepřiměřeností výše pokuty ve vztahu k závazkům žalobce a k vykázané ztrátě, pak zdejší soud žalobci zapravdu nedává.

Vykázání ztráty (v roce 2010 dosahující cca pětinasobek výše uložené pokuty) samo o sobě neznamena, že žalobce není schopen pokutu uhradit. Podle zdejšího soudu tedy samotná výše vykázané ztráty (cca 5 milionů Kč), poměří-li se její výše s celkovou hodnotou žalobcova majetku (přes 293 milionů Kč), jak jí bylo v rozhodnutí argumentováno, není důvodem, pro který by se pokuta ve výši cca jedné pětiny výše vykázané ztráty jevila jako pokuta žalobcovým poměrům nepřiměřená, a tedy pro který by měla být žalovaným redukována na částku nižší. Fakt, že žalobce podnikal se ztrátou, tedy není samostatným důvodem, který by mohl na úvahách o přiměřenosti pokuty cokoli podstatného změnit.

Pokud jde o závazky, jejichž existenci měl žalovaný podle žalobce pouze konstatovat, nikoli zohlednit, pak k nim je třeba zdůraznit, že sám žalovaný se zabýval strukturou těchto závazků a za podstatný považoval fakt, že více než třetina těchto závazků jsou závazky vůči jedinému vlastníkovi žalobce, z nichž podstatná část jsou závazky z půjček a úvěrů, kde již docházelo k prodávání splatnosti. Ani z tohoto pohledu nelze uváze žalovaného o vlivu existence závazků na výši pokuty ničeho vytknout – a to ani z pohledu přezkoumatelnosti, ani z pohledu opodstatněnosti.

Zpochybňuje-li žalobce dále závěr žalovaného, podle něhož by úhrada uložené pokuty neměla vyvolat nutnost rozprodeje strojů, zařízení, popř. budov a pozemků žalobce, pak za přezkoumatelný, srozumitelný a opodstatněný pokládá zdejší soud závěr žalovaného, který je založen na úvahách ohledně podílu rychle zpeněžitelného majetku, na úvahách ohledně stavu peněžních prostředků na pokladně a na bankovních účtech, jak jsou podávány z napadeného rozhodnutí, a ten i ve světle žalobních tvrzení ob stojí. Především není pravdou, že by žalovaný nevzal v potaz výši peněžních prostředků, které měl žalobce aktuálně k dispozici k zaplacení pokuty; úvahy o jejich výši jsou naopak jedním z nosných důvodů, jimiž žalovaný argumentoval přiměřenost

pokuty, konkrétně schopnost žalobce ji zaplatit z peněžních prostředků, jež má reálně k dispozici.

Ve vztahu k důvodům, jež byly součástí žalobní argumentace, jsou tedy úvahy žalovaného ohledně výše pokuty přezkoumatelné, přehledné, věcně odpovídající podkladu rozhodnutí, ucelené a logické a žalobcem dovozovanou nepřiměřenost výše pokuty zdejší soud nedovozuje.

IV.7.

Ve vztahu k žalobcem uplatněným žalobním bodům, jimiž byl zdejší soud vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), je třeba uzavřít, že žalovaný aplikoval správné právní předpisy, v jeho rámci správné právní normy, přitom při jejich aplikaci na zjištěný skutkový stav se nedopustil ani žádného výkladového pochybení, jež by mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Zdejší soud se v podstatných ohledech ztotožňuje s nosnou argumentací žalovaného a jeho dílčími závěry.

Žalobce dále namítal i vadný procesní postup žalovaného, ten však dovozoval z toho, že žalovaný nepostupoval v souladu se zákony, když správně zjištěný skutkový stav nesprávně vyhodnotil. Takové pochybení žalovaného však zdejší soud nedovodil, jak shora uvedeno, a tedy ani takto namítaným vadám procesního postupu žalovaného nemůže přisvědčit. Nadto zdejší soud nezjistil vadu řízení, k níž by musel přihlídnout nad rámec uplatněných žalobních bodů z úřední povinnosti.

Ze shora uvedených důvodů tedy soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

V. Náklady řízení

O nákladech řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce nebyl ve věci úspěšným, a proto mu právo na náhradu nákladů řízení proti žalovanému nenáleží; to náleží žalovanému proti žalobci, zdejší soud má však za to, že mu žádné náklady přesahující jeho běžné náklady úřední činnosti nevznikly, a proto zdejší soud rozhodl tak, že žalovanému, byť procesně úspěšnému, se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 12. března 2013

JUDr. David Raus, Ph.D., v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: Lucie Gazdová